

4 SIRÉNA

Milí čtenáři,
z řady nevyřízených restů, které nám zůstávají z minulých čísel, zvláště bije do očí skutečnost, že jsme minule zapomněli udělit cenu listu za nejlepší povídku, zachycenou v uplynulém období, a tak jsme ukřivdili R.A. Laffertymu, autoru jedinečného kousku „Dlouhý, dlouhý čas“.

Laffertyho statistická etuda na zákon velkých čísel je napsaná jedinečně lehkým stylem, který si pohrává s celým vesmírem, jejímiž hrdiny jsou andělé a kde pojmy jako prostor, vesmír a čas nic neznamenají. Děj zde nebude popisovat, beztak stojí vzadu za perfektními pasážemi popisů a dialogů. Takhle idylicky například Lafferty vykládá teorii pulsujícího kosmu: „Částička kosmického prachu ve vzdálených vesmírných prostorách narazila na jinou částičku. To nebylo nic tak zvláštního: částičky často potkávají částičky. Ale tenhle případ byl jiný. Každá z těchto částiček – opačným směrem – doletěla až na sám kraj vesmíru. Nemůžete doletět dál než tam. A potom částička (jako vesmírný komplex zalidněných planet) se podívala na tu druhou částičku svými očima s přístroji, a viděla, jak se její vlastní oči a přístroje dívají zpátky na ni. To, co částička viděla, byla ona sama. Čtyřrozměrná vesmírná koule se uzavřela. První částice potkala samu sebe cestou z protisměru, a prostor se obrátil naruby. Potom se to všechno zhroutilo do sebe. Hvězdy vyhasínaly jedna po druhé a miliarda po miliardě. T.atd.

Raphael Lafferty si zaslouží mnohem větší pozornost našich časopisů a vydavatelství, několik dosud zveřejněných povídek mluví jasně o potřebnosti dalších překladů.

DNEŠNÍ SCÉNA ČESKÉ SCI-FI

Železo přichází z hvězd, Lidé ze souhvězdí Lva; Mladá fronta 1983, edice Třináct, náklad 2x 50 000 výtisků.

Tak předně nemusíte se bát, že vám tady budu vyprávět o tom, jak je pěkné, že obě knížky vyšly, nebo že budu vypočítávat, kolik autorů do

nich přispělo, nebo že budu plesat nad tím, jak je domácí SF scéna tuze bohatá a produktivní (to poslední velice dobře, a přitom zdravě skepticky, vysvětlil Ondřej Neff v doslovu k druhé knížce). Nebudu ani otravovat nad obrázky nebo nad samotným faktem, že jsou tu knížky dvě (vydané v týž den) – za tím asi budou nějaké skryté, iracionální nakladatelské příčiny. Přesto vám hned v úvodu vsugeruju názor, že se mi obě ty knížky hodně líbily, že je považuju jednak za reprezentativní, jednak za dobré a zajímavé, a můžu se směle zaštitit stejným názorem řady lidí, kteří tyto knížky četli, protože Železo a Lidé měli prostě úspěch. Pokusím se teď vypočíst, co se mi na nich zdálo nejzajímavější. Z mladých, neznámých autorů mně osobně nejvíc k srdci přirostl dvaatřicetiletý Zbyněk Černík z Prahy. Jeho krátké povídky jsou mezi ostatními jedinečné tím, že mají zcela svébytný styl, literární jazyk, jímž jsou vyprávěny. Píše je jakoby pro děti, naoko klidným stylem; jeho hrdina, vynálezce prof. Holm je na první pohled naivní postavička. Tato naivita je však pouze vnější, Černík pozvolným rozvíjením příběhu a jistou monotónností děje dosahuje v druhém plánu povídky překvapivého účinku. Přitom Černík všechno ještě zamotává libovolným prolínáním subjektivní a objektivní reality, takže v povídce Komisařův velký případ je komisař v nejistotě, zda jeden z jeho podřízených není náhodou mutant, uprchlý z Genetického ústavu, který se mu vloupal do vědomí, vsugeroval mu, že je jeden z jeho podřízených, aby jej mohl dřív nebo později sežrat. V povídce Osudný omyl patagonského profesora Conzáleze profesor Holm jen tak mezi řečí najednou spustí: „Ostatně abych pravdu řekl, mám někdy takové podezření, že všechno je jenom fikce a že i my, já a vy, jsme jen literární postavy – utvrzuje mě v tom mimo jiné i skutečnost, že svými vynálezy a objevy tak radikálně předbíhám naši dobu.“ (str. 67)

I když se neodvažuji hádat, jak dlouho může tahle metoda vydržet, je fakt, že Černíkovy povídky jsou výborně promyšlené a dobře napsané. Ovšem to, co mě v Železe nejvíc zaujalo, je povídka jiného charakteru: Devatenáctý červenec Františka Pilaře (ve slovníku autorů o něm chybí zmínka). Neuvěřitelně depresivní, a přece tolik přesvědčivá fikce budoucího světa, světa bez lásky, bez úsměvu, bez budoucnosti. Jeho atmosféra je navozena takto:

„Svět sršel hněvem. Hněv se hromadil ve věcech a dostával pomalu smysl a tvar. Nikdo to nepostřehl. Světla zářila klidně a pronikavě, asfalt se leskl a smutní, mlčenliví lidé, nabodnutí jako brouci na hrotech svých nesmyslných snů, vraždili s rozmyslem věci i sebe. Bylo příliš mnoho lidí a věcí na světě, aby si někdo mohl pamatovat, kdo, koho a proč zabíjí. Konečně na tom ani příliš nezáleželo. Nezáleželo celkem na ničem. Ale hněv se hromadil ve věcech a dostával pomalu smysl a tvar. Čas sunul se vytrvale vpřed a zanechával za sebou veselou slizkou stopu.“

Tři bizarní průvodci touto budoucí antiutopií prožívají několik epizod, majících nejspíše ráz horroru, resp. kafkovského světa - např. tato scéna, poněkud připomínající sebevražednou sekvenci z Balíkova filmu Šílený kan-kán:

„Dejme tomu,“ řekl jsem, „že by sem teď vešli dva ctihodní muži, odložili si v šatně, prošli terasou a vrhli se přes zábradlí dolů do ulice.“

Cherry mlčela.

„A že by předtím přešli kolem našeho stolku a vlídně nám pokynuli. Věřila bys, že je něco takového možné?“ pokoušel jsem se ji nalákat.

„Samozřejmě,“ řekla Cherry. „Kdyby to opravdu udělali. Jenže oni to neudělají.“

Podíval jsem se k šatně, kde právě odkládal klobouk profesor Leacock z Institutu a ještě jeden pán, kterého jsem neznal, ale který vypadal stejně důstojně.

„Například tamhle ti dva,“ řekl jsem. „Vidíš je?“

Cherry se obrátila k šatně. Oba pánové právě vcházeli na terasu. Přelétli očima stolky. Všechny byly obsazeny. Bylo vidět, jak zaváhali. Konečně se zase pohnuli. Když míjeli náš stůl, profesor Leacock mi vlídně pokynul pravicí. Pak oba zamířili k zábradlí terasy a vrhli se po hlavě dolů.

Několik hostů vstalo od stolů, šli k zábradlí a dívali se dolů.“

Jinou epizodou je návštěva v Brooksově klubu veselých starců, kde dožívají starci, zničení životem:

„Systém pana Brookse je založen na principu ryze vědeckém,“ pokračovala Alice. „Opírá se zejména o biologickou poučku profesora Mereditha, který objevil, že spasmatické pohyby bránice, vyvolané smíchem, jsou při pravidelném cvičení s to příznivě ovlivnit celou nervovou soustavu... Metoda pana Brookse vychází z předpokladu, že určitý psychický odpor pacientů je nutno překonávat prostředky ryze materiálními. Každému z chovanců je proto dáváno sice zdarma celkové zaopatření, nikoli však jídlo. Na to si musí každý vydělat smíchem. Za minutu smíchu jeden cent. Za hodinu šedesát centů a tak dále. Pacienti se tak chtě nechtě učí smát. Smějí se zprvu trochu nuceně, později však stále přirozeněji. Jak veliká je radost pane Brookse, když posléze z některé cely zazní bujarý, veselý smích!“ (...)

„Ukážu vám teď pana Tedda Webstera,“ řekla Alice. „Bydlí v šestnáctce a je právě v počátečním stadiu vnitřního osvícení. Začíná už chápat, že je vlastně velice šťasten. Kdysi měl železářský obchod, ale ranila ho mrtvice a přišel o všechno.“

Otevřela před námi dveře.

Na železné posteli seděl člověk s ježatým obočím a visutými tvářemi. Musil být kdysi velice tlustý, protože teď, když zhubl, plandaly mu tváře až ke špinavému límečku. Sotva nás spatřil, dal se do smíchu. Smál se skřehotavým, dýchavičným smíchem a jeho oči tékaly přitom neklidně z Alice na nás. (...)

„To byl pan Webster,“ řekla Alice. „Všichni jste viděli, jak se směje, a můžete to dosvědčit.“

Pilařova fikce je skutečně hrůzostrašná, ale přitom svým způsobem dokonalá - každé slovo tu má svůj význam, a tím povídka připomíná kousky Zbyňka Černíka.

Po dvojici Černík - Pilař se nabízí srovnání Souček - Neff. Jejich povídky prokazují obdobné zaujetí zpracovávanou tematikou a podobnou autorskou metodu, kterou lze nazvat metodou „cholericko-hysterickou“. Součkově Železo přichází z hvězd je torzem povídky-románu, což ovšem v úvodu není nijak avizováno, takže je čtenář právě v nejlepším doslova rozzuřen větou: „V tomto místě autor psaní rukopisu v roce 1969 přerušil v naději, že dílo určené pro Mladou frontu brzy dopíše.“ Pomineme-li tuto ránu pod pás, můžeme konstatovat, že jde o prózu z rodu Bohů Atlantidy či Mnemosyné Inc., a to počínaje námětem a stylem (kdyby všechny tři knihy byly beze změny dopsány, asi by se nám omrzelo číst je nepřetržitě po sobě až do konce) a konče detaily, jako jsou prakticky totožní hrdinové (opět dva, opět „Holmes a Watson“, opět záhadný transfer), a tak nás na této próze, stejně jako na výše zmiňovaných, bude zajímat především velice čtivá expozice příběhu, zabíhající tentokrát daleko do prehistorie; na ni navazující pasáž ze současnosti je zcela jiného ražení a nespojuje se s tou předchozí příliš organicky. Další Součkovy povídky - Úměrná dávka fantazie a Zájem galaxie jsou typické případy SF povídky (rozhození nápadu) a zároveň typické pro Součka, pro jeho bleskové nadchnutí nějakým problémem a následné zpracování na papíře, a to spontánně, což s sebou kromě kladů nese i zápory. Jako příčina útěku Fridricha Falckého z bělohorské Prahy snad mělo být užito něco „věrohodnějšího“, než UFO v roli bubáka apod. Přestože si Součkovy povídky přečtu raději než cokoli jiného, připadají mi jenom jako vyšší SF průměr - hlavně tím, že k použitým nápadům nepřidávají nic navíc (že by důsledek nadprodukce ?).

Na Neffovu povídkovou knížku se těší asi každý, kdo s některým jeho kouskem přišel do styku, ať třeba v Kmeni, pražském fanzinu (povídka o výpravě ocelových chlapů do vesmíru, jejichž fotku má na nočním stolku každá dívka, a tato jedna každá dívka je pak po návratu lodi na Zem překvapena, když namísto širokoplecích sportovců vystoupí zmalovaní fintivci, přetahující se o kabelčičku, neb dlouhé odloučení vykonalo své) nebo právě v antologiích. Neffovy povídky (hl. Petr a Lucie a Jak přišla Lali o zapalovač) jsou rovněž výborně čtivé a zdá se, že i Neff si předsevzal čtenáře především pobavit (DOKÁŽE TO!!!) a tím převyšuje různé hlubokomyslné úvahy, které někteří jiní autoři předkládají navenek svrchovaně jako cosi nedotknutelného, ale přitom s nimi nedokáží nic kloudného udělat. Neffovým povídkám asi každý nepřijde hned na chuť (zejména způsob, jakým „navazuje“ na pana Freuda je záměrně provokativní), ale jde o prózy ryze současné, které jistě uspokojí řadu, netuctových, čtenářů.

Z Veisových povídek se asi víc bude líbit Zpráva o výsledku pracovní cesty, dobře pointovaná, a navíc z naší současnosti; myslím si, že je důležité hledat náměty v každodennosti, a ne odbíhat za exotikou dávných dob nebo cizích zemí, jak to preferoval Souček. Taková Alenka v říši divů a za zrcadlem, díky již Carrollovi přísluší patronát nad SF a neotřelým přístupem k literatuře vůbec, na nás bezmála dýchá svým klidem a takřka biedermeierem, chybí tu vnějškové šoky a přesto jsme fascinováni ohňostrojem nápadů a dialogů, které lze vytěžit z pár rekvizit. Když napíše někdo dobrou SF povídku (např.!) ze samoobsluhy a obejde se v ní bez všech těch věčných přestrojených ufíků, bude to možná ta pravá česká sci-fi, jaká by byla potřeba; tento nápad je zřejmě méně absurdní, než se zdá na první pohled.

Daly by se zevrubně hodnotit jedna povídka po druhé, ale to bude jistě provedeno - a na objektivnější úrovni - jinde. Daly by se rozebírat nápady původní i tuctové, opakující se dokonce i v těchto dvou knihách. SF si „kope hrob“ vlastní nadprodukcí, a následným vyčerpáním nápadů. Rozměrový

nepoměr příslušníků civilizací, základ povídky Ludmily Vaňkové Obří planeta, byl užit u cizích i našich autorů (Veis), Miroslav Kostka v Ach Leo, Leo... operuje s historickými osobnostmi rovněž tak, jak už se zřejmě přezílo, Václav Kajdoš ve svém Kurupiru rovněž předvádí bývalého fašistu, skrytého v jihoamerickém pralese, který chystá ovládnutí světa apod. Knížky o šílených vynálezcích a světovládných egoistech sice od počátku tvořily podstatnou část produkce žánru, avšak dnes by se o tom mělo psát přece jen na jiné úrovni. Dobře zaběhnutý styl je rovněž vidět v povídce Jany Moravcové Psi. Píše v každém případě velice čtivě, s naprostým ovládnutím příběhu i jazyka, ale při pronikání do příběhu se nemůžeme ubránit dojmu, že to všechno tady už mockrát bylo. Nejspíše fabule připomíná některé expoziční detektivky Agathy Christie nebo podobných autorů: uzavřená společnost, jejíž členové se neznají, se schází v zámečku - letovisku, lidské typy jsou dostatečně rozrůzněné (i přehnaná individualizace může být literátštinou, stejně jako ta černobílá), jemně nadhozená záhada a celková vycizelovanost výrazu i děje - zkrátka čtení k nedělní kávě. (Právě vyšlá knížka Moravcové Klub omylných upozorňuje na tentýž nedostatek: suverénní vládnutí slohem, ale slabší nápad v příběhu).

Určitě jsme zapomněli ještě na několik podstatných zmínek o obou knížkách, ale pro souhrnné hodnocení však postačí: antologie poskytují reálný obraz současného stavu žánru u nás. Ukazuje se, že jednotliví představitelé jsou dostatečně průbojní a individuální. Prozatím neexistuje „česká škola“ vědecké fantastiky. Ale je možné, že za pár desetiletí se budou naši potomci prát o dvě tenké knížky, které tuto éru zahájily. Všichni bychom si to jistě ze srdce přáli. A co víc, uděláme pro to všechno.

Časopis 100 + 1 zahraniční zajímavost čas od času přinese pro scifistu zajímavý materiál (nedávno například podrobný článek o Spielbergově filmu E.T.). V jednom z jeho posledních čísel zde byl uveřejněn článek Volání bez odpovědi, převzatý ze sovětské Literатурné gazety, zabývající se problematikou hledání mimozemských civilizací. Z jeho zajímavého obsahu vyjímáme závěr:

„Dopisující člen Akademie věd SSSR V. Troickij připomíná, že nelze vyloučit ani takovou situaci, že jsme ve vesmíru daleko vpředu. Je zcela pravděpodobné, že taková forma organizace hmoty, jako je živá buňka, vznikla v určitém okamžiku vývoje vesmíru za určitých vlastností prostoru a času. Řekněme před čtyřmi miliardami let, ne dříve nebo později. Pak pravděpodobnost, že se pozemská civilizace vyvinula rychleji než ostatní, nebude vůbec tak malá. Ale naděje na kontakt s jinými světy bude v tomto případě pramalá.

Pokusme se představit si, že se nějaká civilizace po několika tisíciletích, co začala pronikat do svého okolí, vydala na daleké cesty osídlovat planety sousedních hvězd. Přispějí tito kolonisté nějak významně k dalšímu pokroku své „mateřské“ civilizace? Rychlost přísunu nových informací od vyslanců na jiné planety a dynamiku „metropole“ nelze vůbec srovnávat. Naše civilizace například získává nové informace značně rychleji, než bychom získávali zprávy od kosmonautů vysílaných do oblasti souhvězdí Velryby, to znamená jenom na vzdálenost několika světelných let. Efekt jejich činnosti pro mateřskou civilizaci by byl téměř nulový. Jaký smysl by tedy měly takové výpravy, vyžadující dozajista mnoho sil: Příčinou by mohla být nutnost někde umístit neustále rostoucí populaci, zvětšovat životní prostor lidstva. Avšak mnohem dřív, než se civilizace naučí létat k jiným planetám, bude se zřejmě muset naučit regulovat svůj růst.

Stejně důvody lze uvést i proti existenci takzvaných galaktických říší, supercivilizací zaujímajících obrovské prostory. Jestliže však neexistují tyto supercivilizace, jaké stopy „kosmických zázraků“ bychom chtěli najít?“

Máme-li hovořit o klasicích české science-fiction, na jednom z prvních míst se rozhodně musíme zmínit o Josefu Nesvadbovi. Jeho povídky z okruhu Tarzanovy smrti, Blbce z Xeenemünde, Newtonova mozku a dalších, byly malou senzací domácí literární scény konce 50. a počátku 60. let a jejich autorovi můžeme připsat část zásluh na tom, že právě v této době se počala formovat česká SF jako žánr, s autorským zázemím i početnou čtenářskou obcí. Až dosud u nás psali SF vlastně jednotlivci (Weiss, Běhounek). Nesvadbova tvorba od té doby prošla řadou proměn a získala si masové uznání, početnými zfilmováními počínaje a značnými náklady i nakladatelskou publicitou konče. (Naposledy natočil režisér Juraj Herz na Nesvadbův námět Upíra z Feratu, náklady knih činily u Řidičského průkazu rodičů 50 000, u Minehavy podruhé 100 000, znovu byla vydána Tajná zpráva z Prahy apod.)

Vlnu zájmu kolem Josefa Nesvadby pocítili též redaktoři Kmene (literární přílohy týdeníku Tvorba) a v č. 20 z 18. května t.r. přinesli zajímavý rozhovor, který byl diskutován a převzat i některým dalším tiskem (Výběr apod.), zejména pasáž, v níž autor, hovořící o chystané knížce Hledám za manžela muže, se zmiňuje o některých otázkách budoucnosti, které jej znepokojují:

„Už řadu let se hovoří o tom, že osmdesátá léta budou krizová, konfliktní, někteří mluví o válce. Myslím, že pro spisovatele není důležitějšího námětu. Po období šedesátých a sedmdesátých let, kdy se hovořilo o stavění mostů, o přibližování se obou světových systémů, náhle přicházejí takzvaní „radikální konzervativci“ s nápadem (doslova), že „socialismus není třeba jen stavět na pranýř, ale je nutné ho zlikvidovat.“ (...) Mezitím se také vyvinuly mamutí mezinárodní koncerny, „mult tis“, které jsou často mocnější než státy (viz současnou aféru s pašováním dioxinu ze Sevesa pod nosem vlád celé západní Evropy). Těmto koncernům je radikalismus pravice jen vhod. To už není Kukluxklan, ani společnost Johna Birche jako v idyle šedesátých let. Podhoretz například v jednom svém nedávném článku hlásá, že „by bylo docela dobré, kdyby USA vyhrály nějakou menší válku“, jako byl anglický zásah na Malvinách, a vytýká bývalému prezidentovi Carterovi, že nesrovnal Teherán se zemí atomovou bombou... Jako pamětník se nejvíc divím, že tyhle názory mají své publikum a zřejmě i voliče. Mluví se o tom, že v krizi lidé volí pravici, protože chtějí návrat starých časů; jsou tedy konzervativní. (...) Lidé vidí spásu nejen v návratu ke starým časům, ale i k mystice, náboženství, které už sotvakdo bral vážně. Žijeme v době, kdy si vysokoškolačky na středním Východě znovu zahalují tváře na důkaz svého radikalismu. V době, která uskutěčňuje automatizaci a robotizaci. Středověk uprostřed vědecké fantazie.“

Jak se ovšem tyto - jistě zajímavé a závažné - tendence odrážejí ve skutečném Nesvadbově díle? Musím říci rovnou, že nevalně. Příčin je podle mého soudu několik, a tento článek si v žádném případě nečiní nárok odhalit je všechny. Především je to i v rozhovoru zmiňovaný „nedostatek literárnosti“, který se markantně projevuje v posledních dvou Nesvadbových knížkách. Skutečně v kontextu ostatní literární produkce jen málokdo dočte Nesvadbovy knihy se stejným zájmem, jaký mohl pocítovat na začátku. Děj jednotlivých částí Minehavy podruhé se vleče neuvěřitelnými stereotypy a efekty, jimiž se je Nesvadba snaží „ozvláštnit“, působí nudně a vykonstruovaně (na širší rozbor zde není místo, odkazují na četbu knihy, které je i po dvou letech po vydání v knihkupectvích dost, anebo na recenze v dobovém tisku). Vykonstruovanost je druhou slabinou těchto (mluvím o posledních dvou) knih. Čtenář se jistě brzy podiví, v jakém elitním a nereálném světě to Nesvadbovi hrdinové žijí. Efektní honičky, neuvěřitelné a naprosto literární (tj. zde neživotné) psychologické zvraty vytvářejí jakýsi zvláštní svět, kde prakticky všechno je možné a dovoleno, tedy nikoliv obraz současné společnosti, o jejíž zodpovědné postižení Nesvadbovi podle některých proklamací jde.

Nesvadbovi nelze upřít, že se ve svých textech snaží vypíchnout podstatné otázky naší současnosti, či blízké budoucnosti. Často však zůstává jenom u

tohoto záměru. Napiše-li tedy Marie Uhlířová v Minehavě o Řidičském průkaze rodičů, že se zde autor „zamýšlí nad otázkami výchovy dětí a rodinných vztahů“, zní to sice fajn, ale ti, kdo se Řidičským průkazem, a zejména jeho nejdelší povídkou Romance, prokousali, vám potvrdí, na jak všední a skutečně neliterární úrovni je těch několik témat předkládáno. Mnohý z mladších adeptů žánru se jistě začervená při Nesvadbových slovech, odsuzujících formalismus a literární exhibicionismus i tendenci prezentovat SF jen jako „oddechové čtení pro učitele matematiky“, založené na nápadu a oslňujícím vyjadřování. I když i to je nepochybně jedna z forem žánru, je tu i jiná, prezentovaná právě Nesvadbovým pohledem, u kterého ovšem, jak už jsme řekli, někdy zůstává realizace daleko pozadu za původním plánem. Naopak, vše nasvědčuje tomu, že i Nesvadba se snaží své práce „ozvláštnit“ a strhnout čtenáře tu krasavicí, tu rychlou jízdou autem či letem do ciziny. Ovšem dnešního čtenáře už tento způsob šokování (bez ironie, prosím !) příliš nepřitahuje.

Nakonec jsou tu i určité rozpory v samotných Nesvadbových názorech, jež odhalil i zmiňovaný rozhovor. Autor si tu stěžuje na slabší čtenářskou, a zejména literárněkritickou a odbornou základnu SF, ovšem přitom ji sám podkopává mj. i kuriózním názorem, že antologií zahraniční SF u nás vychází až „přespříliš“. Nebudu teď ubíjet tím jednoduchou výčetem antologií, vydaných za posledních pět let. Nemá to smysl; každý, kdo jenom trochu někdy zavádil o dialektiku, chápe nebo alespoň věří, že kvalita bez kvantity vzniká dost těžko. Ale to už je zase jiný problém – každopádně nevidím důvod, proč by se zahraniční překlady měly omezovat, nebo jak si mám vysvětlit Nesvadbovu větu „Tady nás práce teprve čeká ?“

Ještě jedna připomínka k Pardubicím:

Jsme Češi (resp. Moraváci, Slováci, Slezané, Chodové, Hanáci, Ostraváci, atd.), usilujeme o českou (resp. ... atd.) sci-fi a proto bychom se měli už od začátku snažit o českou terminologii. Když už jsme důsledně (asi to nešlo jinak) převzali z angličtiny termín sci-fi (který podle náctury skloňujeme, jak kdo chce a podle Ondřeje Neffa dle vzoru bufet), nemuseli bychom tak činit i v ostatních případech, kdy to rozhodně není třeba, např. u slova FANZIN, které mělo v Pardubicích tak častou frekvenci, a přitom naprosto zbytečně. SVĚTOVOSTI KOPÍROVÁNÍM NE-DOBUDEM, KAMARÁDI !!!

P R Á Z D N I N O V Á S O U T Ě Ž
N A Š E H O L I S T U
oooooooooooooooooooooooooooooooooooo
O cenu PSEUDOVYABSTRAHOVANÉ JUDITY.
(KDO JE TO PSEUDOVYABSTRAHOVANÁ JU-
DITA? JAKÉ TAJEMSTVÍ SE ZA NÍ
SKRÝVÁ ? STOJÍ VŮBEC ZA TO, ABYSTE SE
ZÚČASTNILI TÉTO SOUTĚŽE ? JAKÉ JSOU
JEJÍ PODMÍNKY ? JE TO CELÉ ZÁLEŽI-
TOST, HODNÁ MÉ AUTORSKÉ POTENCE ? NA
TYTO A DALŠÍ VTÍRAVÉ OTÁZKY NALEZNETE
ODPOVĚĎ
N A D A L Š Í S T R A N Ě) .
oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

SRDEČNÝ POZDRAV ZE ZEMĚKOULE je název filmu, který natočil režisér Oldřich Lipský ve spolupráci s výtvarníkem Vladimírem Jiránkem, v hlavní roli s Lasicou a Satinským, Menzlem, Sobotou a řadou dalších oblíbených herců.

Tvůrce lidových komedií vytvořil další lidovou komedii, pro jejímž zhlédnutí ortodoxní scifisté zapláčou a zalezou zpátky do svého ghetta, a ti ostatní pak přijmou film tak, jak se jedině přijmout dá, jako nezávaznou komedii, kde je ufonů užito pouze coby rekvizit k nestrannému odhalení některých nesmyslů, nebezpečí a absurdit soudobé civilizace. Je to „bláznivá komedie“ v pravém slova smyslu, takže jednotlivé gagy jsou spojeny jen tenoulinkou nití, občas padne neslušné slovo (aby se nadržené publikum rozveselilo), satirické špílce se mísí s vtipy všeho druhu, takže vše působí poněkud nesourodě. Celkem se však tvůrcům podařilo stvořit zajímavé dílko, vtipně reagující na některé problémy současnosti (životní prostředí, mezilidské vztahy, masová kultura) a očima naivních mimozemšťanů tyto nedostatky vypíchnout. K tomu přiřadme nesporný divácký úspěch a máme typický film středního proudu.

je patronka všech lidí, kteří pociťují potřebu vybijet svou chorobnou fantazií vrháním slov na papír, jejich kombinováním ve věty a nuance jemné, ty pak v odstavce slohotvorně i frazeologicky bezchybné a tyto pak v povídky, novely, vaudevilly či útvary podobné, nápady přeplněné a též - pozor - humorem jemným opepřené. Život a dílo Pseudovyabstrahované Judity jsou zřejmě definitivně zapomenuty, ale to jako obvykle nevadí, neboť legenda zůstává. Necht' světlo Judity svítí na cestu všem těm, kteří chtějí vnést do SF humor, kterého je tam tak málo a tolik potřeba. Právní nástupci Pseudovyabstrahované Judity nám poskytli notářem ověřené svolení, že se smíme směle zaštitit Juditinou záštitou a vyhlásit první ročník soutěže, nazvaný jejím jménem. Jak snad mnozí z vás očekávali, nejde o soutěž v SF vědomostech či znalostech sumaristických. Těch máš Ty, P.T. čtenářská obci poněkud více, než náš chatrný redakční kolektiv, takže by podobné snažení významu nemělo a ostudu plodilo, jak říká Sandy Hašlerka. Záštita Judity Pseudovyabstrahované nám napověděla, že má jít (světe, zboř se ! ! ! ! !) o soutěž literární, tedy burleskně-povídkovou. A tak Ti, milá čtenářská obci, rozechvěle předkládáme následující návrh, v pevné víře, že na naši hru přistoupiti ráčíš & do ni se zapojíš.

Aniž bychom se chtěli předhánět ve formalismu, uznáváme názor, že v povídce (a u SF to platí obzvláště), má velký význam P R V Á V Ě T A. Určuje koneckonců celý ráz povídky a vlastně napovídá, co bude dál, tedy zda stojí za to, aby čtenář, jemuž je horko, píchá žlučník a má před sebou třeba jarní úklid, strávil četbou literárního extraktu pět minut, hodinu, či čtrnáct dní (Lem: Pánův hlas). Určitě nejsme první, kdo tedy předkládá chudákům čtenářům sesmolené první věty dosud neexistujícího příběhu a nutí je, aby jeho ubohou vlastní fantazií postrčili tam, kam on sám si netroufá. Prosím, přijměte následující tři věty jako hozenou rukavici, přijměte naši hru a poperte se s nimi. Dejte do toho všechno, napište literární knokaut, roztrhněte nás, ať vyvalíme oči a otevřeme pusy za hranice lidských možností, vytvořte mysteriózní šarády a stoprocentní kusy. Jediné podmínky: humorný styl, humorný konec, nebo alespoň humorné jméno hlavního hrdiny, zkratka, humorný prvek je podmínkou. Za druhé - musí jít o kratší povídku, v rozsahu do 6 stran strojopisu. To proto, že všechny povídky (kromě nepublikovatelných) budou otištěny v příštích číslech našeho listu, a našich čtrnáct svůdných profesionálních stenotypistek, jež máme v redakční budově po ruce, má jen čtrnáctery ruce. Řekněte o soutěži svým známým, psavcům, podivínům, provokatérům a literárním enfantům terriblům, ať z toho vznikne parádní stereo, jak říká Hogan Shlestertrap, Hollywood Kalifornie USA Země. Kousky v počtu 1 kopie, zasílejte na adresu vydavatele listu.

U Z Á V Ě R K A S O U T Ě Ž E
J E J I Ž 3 0 . Z Á Ř Í 1 9 8 3 !

Ano, to všechno je pěkné, říkáte si teď možná, ale vzápětí dodáváte - jenže proč se mám s tím vším, u všech ďasů (to od vás není pěkné) psát ?

Důvody jsou tři:

- 1) uděláte nám O B R O V S K O U R A D O S T
- 2) je pravděpodobné, že napíšete bombu, něco, co tady ještě N E B Y L O, a co naše SF třeba P O T Ř E B U J E
- 3) můžete dostat cenu Pseudovyabstrahované Judity nebo (pro literární labužníky) cenu EAP.

Tím považujeme věc za vyřízenou. Možná jsou ovšem mezi vámi ještě tvrdošíjní zvědavci, tážící se nenápaditě: co je to vlastně ta Judita, a co si sakra (už zas!) koupím za tu vaši usmolenou cenu EAP? Pro tyto věcnější přátele máme rovněž informaci: umělecká soška pseudovyabstrahované Judity, jejíž podobu krátce před svým záhadným zmizením ověřila sama Judita způsobí, že její nositel bude mít po dobu 6 měsíců a 23 dní stejně zajímavé nápady, jako

v povídce, za níž Juditu dostal (nezaručujeme ale, že se mu je podaří realizovat). POZOR !!! U blondýnů trvá tato lhůta jen 4 měsíce a 29 dní. Cenu EAP, která má povahu satelitní, neboli exkluzivní ceny, tvoří výtvarný plakát jednoho z uznávaných praotců žánru, Edgara Allana Poea, a udělíme ji za povídku, která bude nejneotřelejší, nejnovátorštější, tedy u které budeme mít pocit, že by z ní i EAP měl radost.

Takže propozice jsou snad jasné, odstartujeme tedy naši soutěž. Na závěr ještě dovolte maličkost. Jmenované 3 věty, jimiž musíte začít své povídky (můžete napsat na všechna témata, i více variant na jedno téma) jsou tyto:

- 1) „TOHO RÁNA, KDY SI PETR S ÚDĚSEM UVĚDOMIL, ŽE SVĚTOVÉ ZÁSOBY ZLATA ČINÍ NA KILOGRAM PŘESNĚ TOLIK, KOLIK VÁŽÍ EIFFELOVA VĚŽ, ZAZVONIL V JEHO STAROMLÁDENECKÉM BYTĚ TELEFON.“
- 2) „KDYŽ JOHN MCLAUGHLIN NASTUPOVAL DO RAKETY K SATURNU, MĚL VE SVÉM PŘÍRUČNÍM ZAVAZADLE JEN PŮL KILA SALÁMU, PATNÁCT ROHLÍKŮ A LASEROVÉ DĚLO.“
- 3) „SMALLY A PRIM, ROBOTI SEDMÉ KATEGORIE, VZLÍNALI V KYSELINĚ JIŽ PŘÁVĚ ČTRNÁCTÝ ROK, KDYŽ SMALLY DOSTAL TEN VÝBORNÝ NÁPAD A SPUSTIL TEN SMĚŠNÝ, PRASTARÝ VAN HOOGENŮV REGENERÁTOR.“

Na povídku není dnes už dost místa, a tak si alespoň ukážeme schéma ter-
ragalaktického lapače všeobecných inteligencí, tak jak byl sondou B-118 ob-
jeven na Bé Omikronu v Delta Psi Andromedě:

